

עפ"ת 10267/01/21 - מדינת ישראל נגד מוחמד מחאג'נה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 10267-01-21 מדינת ישראל נ' מחאג'נה
תיק חיצוני: 90514588954

בפני	כבוד השופט מאזן דאוד
המערער	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	מוחמד מחאג'נה

פסק דין

1. בפניי ערעור על החלטת בית משפט לתעבורה בחיפה (כב' השופט מיכל דויד) מיום 7.12.20 בתיק המ"ש 9551-11-20, בגדרה נעתר בית משפט קמא לבקשה להארכת מועד להישפט.

רקע עובדתי שהונח לפני בית משפט קמא;

2. למשיב ניתן קנס בגין ביצוע עבירה של נהיגה במהירות העולה על המותר לפי תקנה 54 (א) לתקנות התעבורה, על סך 750 ₪, אשר שולם ביום 15.7.20 באמצעות המרכז לגביית קנסות.
3. בחלוף 4 חודשים ממועד תשלום הקנס ולאחר קבלת הזמנה להדרכה בנהיגה נכונה, עקב צבירת 14 נקודות הגיש המשיב בקשה להארכת מועד להישפט.
4. בבקשה להארכת מועד להישפט טען המשיב כי אחר נהג ברכב בעת ביצוע העבירה וצירף תצהירו של מר רפי פיודור; וכי ההודעה על תשלום קנס לא נמסרה לו מעולם. במסגרת תשובתו לתגובת המדינה ציין המשיב כי מר רפי פיודור הוא זה ששילם את הקנס.
5. בית משפט קמא לאחר שעיין בבקשה ובתשובה החליט להאריך את המועד להישפט תוך קביעה כי עצם תשלום הקנס אינו חוסם את הארכת מועד להישפט ומאחר וצורף תצהיר של אדם אחר, הותרת ההרשעה על שמו של המשיב מהווה עיוות דין, בפרט כאשר עולה ספק בהמצאת הודעת הקנס כדין.

הערעור;

6. המדינה לא השלימה עם החלטה זו והגישה את הודעת הערעור שבפניי.
7. המדינה טוענת כי שגה בית משפט קמא כאשר החליט להאריך את המועד להישפט זאת בחלוף 4 חודשים מיום ביצוע התשלום, 7 חודשים לאחר המועד האחרון לתשלום הקנס.
8. בית משפט קמא החליט בניגוד להלכה הפסוקה כי קיומו של תצהיר של אחר, לא מצדיק מתן ההארכה המבוקשת לאחר שהקנס שולם, זאת ללא כל טעם מיוחד שמצדיק זאת.
9. עוד נטען שבית המשפט העליון אישר את המסקנה לפיה, שיקולי היעילות והפרוצדורה גוברים, גם שעה שקיים תצהיר של אחר המודה בנהיגה ברכב בזמן ביצוע העבירה; ואף שגה בית משפט קמא כאשר מנע מהמערער את האפשרות לחקור את המשיב ואת המצהיר חרף דרישתה לחקור אותם כעולה מסעיף 10 לתגובתה.
10. לא היה מקום שבית משפט קמא יידרש לשאלת חזקת המסירה או לאישור המסירה שכן הקנס שולם; ובית משפט קמא לא ייחס כל משקל לשיהוי ולאחרון הן לעניין מועד תשלום הדוח, והן לעניין מועד הגשת הבקשה, וכי אין בנסיבות שתוארו על ידי המשיב כל נסיבות מיוחדות המצדיקות הארכת מועד.
11. המשיב ביקש לדחות את הערעור והעלה טענה מקדמית לפיה אין זכות ערעור על החלטת ביניים, המאריכה את המועד להישפט.
12. משום שאין עסקינן בפסק דין, אלא בהחלטה אחרת של בית משפט. בנוסף ציין ב"כ המשיב כי החלטת בית משפט קמא היא החלטה סבירה מאוזנת ואין כל עילה להתערב בה.

עובדות חדשות במסגרת הערעור;

13. במסגרת הערעור התגלו עובדות חדשות.
14. הרכב שהיה נהוג, בעת ביצוע העבירה היה רשום, במועד ביצוע העבירה, על שם חברת יורו דרייב, וביום 1.8.18 נמכר הרכב למשיב. העבירה בוצעה ביום 3.11.19, הודעת תשלום קנס נשלחה לחברת יורו דרייב והומצאה כדין.

15. בעקבות פניית חברת יורו דרייב למשטרת ישראל בצירוף אסמכתאות מתאימות, הוסב הדו"ח ביום 24.12.19 על שם המשיב.

16. במהלך הדיון עלו עובדות נוספות, מעבר לאלו שצוינו לעיל בכך שהתברר כי המשיב מכר את הרכב, בהתאם לזיכרון דברים ביום 1.9.18 לאדם בשם בסט מוסא מבאקה אל ג'רבייה, ובמסגרת חוזה המכירה התחייב מר מוסא, לאחר קבלת החזקה ברכב לשלם כל דוח תנועה ולשאת בכל עונש בגין ביצוע העבירה באמצעות הרכב ובתמורה הוא ישלם את מחיר הרכב בתשלומים אשר ישולמו למשיב בהתאם ללוח הסילוקים מול חברת יורו דרייב והעברת הבעלות תתבצע לאחר סיום כל התשלומים.

17. לתמיכה בגרסה זו הציג לעיון בית המשפט שתי הודעות תשלום קנס על שם בסט מוסא ואחמד, עבירות ברכב מימים 30.3.19 ו- 18.6.19. כאן המקום להדגיש כי הודעות הקנס אלו מלמדים כי הרכב עצמו היה בחזקת משפחת בסט, לפני רכישת הרכב על ידי המשיב מחברת 'יורו דרייב', והמשיב מכר לפי חוזה את הרכב למר בסט מוסא ביום 1/9/18 מה שמטיל ספק רב אודות הגרסה שנמסרה על המשיב בפני בית משפט קמא, ביחס לקיומו של החבר בשם רפי פידור שנהג ברכב, שעה שברור לפי הראיות כי הרכב נמכר על ידו לידי משפחת בסט קודם לכן.

הכרעה;

18. לאחר שמעתי את הצדדים, אני סבור כי דין הערעור להתקבל.

טענת הסף - אין זכות ערעור על החלטת ביניים;

19. טענת הסף שהעלה המשיב לפיה אין זכות ערעור בכגון דא, משום שאין עסקין בפסק דין אלא בהחלטה אחרת של בית משפט קמא, דינה דחייה.

20. פרק ו' לסדר הדין הפלילי דן בשאלת הערעור (סעיפים 198-202) אשר מעצבים את זכות הערעור ברע"פ 8274/99 **חילף נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(1) 433, קבע בית המשפט העליון את ההלכה לפיה: **"ואולם, ההלכה כיום היא, שעל-מנת להבחין בין 'פסק-דין' לבין 'החלטה אחרת' בעניין הנדון יש לבחון את ההחלטה השיפוטית על-פי מהותה, ולא דווקא על-פי כותרתה. ראו בש"פ 658/88 חסן נ' מדינת ישראל (להלן - בש"פ חסן [6]), בעמ' 676. נקבע, כי 'הליך' או 'פסק-דין' הינם כל החלטה שיפוטית שהכריעה סופית בעניין מסוים, כך שלאותו עניין התיק נסגר."**

21. אני סבור שגם בקשה להארכת מועד להישפט מקנה זכות ערעור מאחר והבקשה שהגיש המשיב לבית-המשפט לתעבורה להארכת מועד להישפט, פתחה בין המשיב לבין המדינה התדיינות במסגרת הליך נפרד מן ההליך שמסווג המ"ש והיא תידון בתיק אחר ולאחר הגשת כתב אישום. החלטתו של בית-המשפט לתעבורה בהליך נפרד זה שמה קץ להתדיינות באופן סופי. משכך, למערערת זכות להשיג על ההכרעה השיפוטית שניתנה במסגרת הליך זה.

22. אוסיף כי טענת ההגנה שבפי המשיב 'נהג אחר הוא שביצע את העבירה' קבלת הבקשה להארכת מועד, **הביאה לביטול כתב האישום נגדו** ולהחלטה להגיש כתב אישום נגד הנהג אשר צירף תצהיר מטעמו. משכך, הרי בפנינו הכרעה סופית בעניין מסוים, ולכן למדינה זכות להגיש ערעור על החלטת בית משפט קמא. ראו עפ"ת 29385-02-14 **מדינת ישראל נ' ברזילי** (ניתן ביום 27.2.14).

הארכת המועד-דין לגוף הבקשה:

23. המסגרת המשפטית באשר לבקשות להארכת מועד להישפט קבועה בסעיפים 229-230 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן "**חוק סדר הדין הפלילי**"). סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס ישלם את הקנס תוך 90 יום, זולת אם הגיש לתובע בקשה לביטול הקנס או אם ביקש להישפט על העבירה (סעיף 229(א) לחוק).

24. הסעיף מוסיף וקובע את המשמעות המשפטית של תשלום הקנס, והיא הודאה בביצוע העבירה. כלשון סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי: "**שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו...**".

25. עם זאת, הסיפא לסעיף 229(ח) מבהירה כי המשמעות המשפטית האמורה מסויגת מקום בו בית המשפט החליט להאריך את המועד להישפט. כלשון הסיפא: "**הוראות סעיף קטן זה לא יחולו... על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230**".

26. נמצא כי על דרך הכלל, אדם ששילם את הקנס רואים אותו כמי שהודה, הורשע וריצה את עונשו, אלא אם כן בית המשפט נעתר לבקשתו והאריך לו את המועד להישפט. ברגיל, על אדם להגיש בקשה להישפט תוך 90 ימים מיום שהומצאה לו הודעת תשלום הקנס (סעיף 229(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי), אך לבית-המשפט נתונה הסמכות להאריך את המועד האמור. סעיף 230 לחוק קובע כי בית המשפט רשאי לקיים את המשפט גם אם הבקשה הוגשה באיחור בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 229(ה) לחוק בשינויים המחויבים, כלומר "**אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמונעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה**" או מנימוקים

מיוחדים אחרים שיפורטו.

27. אכן אין מניעה, כפי שקבע בית משפט קמא, שגם לאחר תשלום הקנס בית המשפט יאריך את המועד בנסיבות חריגות. עם זאת הגרסה שהעלה המבקש שאחר שילם את הקנס היא גרסה בעייתית. תחילה לא טען בבקשתו לעניין התשלום ובתשובה לתגובת המערערת ציין כי מר רפי פיודור הוא זה ששילם את הקנס אם כי מר רפי בתצהירו שהוגש לתיק בית משפט קמא לא ציין כלל ועיקר שהוא שילם את הקנס.

זאת ועוד במסגרת הערעור נטען כי מר מוסא בסט מי שרכש את הרכב הוא זה ששילם את הקנס (עמוד 2 שורה 28 לפרוטוקול), גרסה שסותרת את גרסתו הראשונה, דבר שמעמיד בספק שאחר ולא משנה זהותו הוא זה ששילם את הקנס.

28. באשר לטענת עיוות הדין בהסתמך על התצהיר של מר רפי פיודור. ביהמ"ש העליון אשר לא אחת את המסקנה לפיה, קיומו של תצהיר שבגדרו אחר מודה בנהיגה ברכב בזמן ביצוע העבירה, לא מצדיק את מתן האורכה המבוקשת לאחר שהקנס שולם (רע"פ 7839/08 שמעון קורנפלד נ' מדינת ישראל (10.11.08); רע"פ 9540/08 עופר מוסברג נ' מדינת ישראל (8.1.09); רע"פ 8927/07 סעד אבו עסב נ' מדינת ישראל (29.1.08)).

הוזה אומר, כאשר הבקשה נתמכה בתצהירו של אחר שנטל אחריות לבצוע העבירה, ועל אף שעסקינן בראיה כבדת משקל אשר תוביל בהסתברות גבוהה להסבת הדוח - גם בנסיבות אלה דרכו של המבקש נחסמה בעיקר מפאת המשקל המכריע שיש ליחס לשיקולי היעילות ולפרוצדורה, נקבע ברע"פ 9580/11 אייל יוסף נ' מדינת ישראל, פסקה ה (27.12.11):

"בקשת המבקש לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שובת לב ככל שתהא, אין בה כל ממש, שכן אם תתקבל טענתו, משמעות הדבר שלא יהיה לכך סוף, ובקשות הסבה יוכלו להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה. אין להלום דבר זה, ולא זו היתה כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של עבירות ברירת משפט, שכל מהותן ליעל ולקצר הליכים".

29. בנסיבות העניין אף הוכח התצהיר של מר רפי פיודור אינו ראיה הוא והמסמכים האחרים שהונחו לפתחי מלמדים שהאמור בתצהיר מוטל בספק וכי הרכב נמצא לגרסתו החדשה של המשיב בידי מוסא בסט. משיב שאינו מגלה את העובדות לאישורן, מוסר גרסאות הכלולות עובדות מטעות, ולכן אין מקום להאריך את המועד להישפט בגין הודעת תשלום הקנס.

30. אני סבור כי דחיית הבקשה להארכת מועד, בנסיבות אלו, לא גורמת לעיוות דין כלל ועיקר, ועל פי העובדות שנפרסו בפניי הנהג האחר לא פירוט בתצהירו שהוא שילם את הקנס ואף לא בטוח נוכח

מעורבותו של אדם נוסף בשם בסט מוסא שאותו נהג שצירף את התצהיר נהג כלל ועיקר ברכב, ואין די בקיומו של אותו תצהיר, כפי שנקבע בהלכה פסוקה כדי לא ליצור עילה לעיוות דין, בפרט כאשר התשתית העובדתית המבוסס עליה הבקשה כורסמה. הראיות החדשות שהונחו לפתחו כרסמו את התשתית העובדתית שהניח בבקשתו בפני בית משפט קמא.

31. נוכח הסתירות העולות מגרסתו של המשיב אודות זהות הנהג האחר, אודות מי שילם את הקנס האחר, אני סבור כי בנסיבות אלו לא היה מקום להאריך למשיב את המועד להישפט, שכן אין מקום לקביעה שאי היענות לבקשה, לאחר תשלום הקנס, עלולה לגרום עיוות דין לאחר, בשל הגרסאות הסותרות של המשיב.

עמדה זו מתחזקת נוכח השיהוי בהגשת הבקשה כ-4 חודשים לאחר תשלום הקנס ללא הסבר מניח את הדעת, לאור העובדות שנפרסו לפני.

32. על כן אני מקבל את הערעור ומבטל את החלטת בית משפט קמא מיום 7/12/20. בעקבות כך הבקשה להארכת מועד להישפט, נדחית.

ניתן היום, כ"ט שבט תשפ"א, 11 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.